

BUNYOL COL·LECTIU D'OR

Bar - Restaurante

L'ELIANA

Especialidad en carnes,
tapas y ensaladas.

Fabulosísimo Café Irlandés.

C/ Mayor, 11
C/ El Molino, 3

Teléfono 962 74 37 56
Teléfono 962 74 10 45

L'Eliana (Valencia)

EL PRESENT LLIBRET
S'HA PRESENTAT A LA CONVOCATÒRIA
DELS PREMIS DE LA GENERALITAT VALENCIANA
PER A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ.

LA COMISSIÓ DE LA FALLA
JOSEP ANTONI, PURÍSSIMA I MAJOR
CONVIDA
A TOTS ELS VEÍNS I VEÏNES DE L'ELIANA
A PARTICIPAR
EN LES NOSTRES FESTES FALLERES

US ESPEREM!

Salutació de l'alcalde

Com a Alcalde de L'Eliana, em sent orgullós de poder compartir amb vosaltres, un any més, estos dies que s'acosten, dies de festa i alegria, dies per a eixir al carrer, a viure i a conviure. La festa no es viu solitàriament sinó solidàriament.

Em complau saludar, des d'estes pàgines, en especial, a tota la Comissió de la Falla Josep Antoni, Puríssima i Major, així com al veïns i veïnes de L'Eliana i als visitants que en estos dies ens acompanyen per a disfrutar de la nostra festa més tradicional i emblemàtica: les Falles.

La festa és com el cor d'un poble, a l'acostar-nos a ella, sentim palpitant els seus anhels, les seues més íntimes i profundes esperances. Açò és especialment percebut en les Falles, una festa arrelada en tots i cadascú dels racons del nostre municipi.

Arriba el moment, sempre esperat, de celebrar esta setmana tan entranyable, conseqüència d'un any de sacrifici dels què la fan possible, els fallers i falleres, i cada any ve representada per la figura dels seus Presidents i Falleres Majors.

Volguera felicitar a tota la Comissió que conforma esta gran Falla, la Falla Josep Antoni, Puríssima i Major, pel seu treball ben fet, És admirable la vostra capacitat de treball. Especialment

traslladar la meua més sincera enhorabona a les Falleres Majors d'enguany, el 2004, Araceli Martínez i Núria Quiralte, al seu President Infantil, Sergio Cortina, així com a les seues famílies, i com no, felicitar al vostre President, Rafael Desco, per la seua dedicació i propòsit d'engrandir la vida fallera en el nostre municipi, any rere any.

Este parèntesi en la rutina diària és un bufit d'aire fresc, de renovades energies que emergixen de les cendres del foc per a tornar a crear noves il·lusions, noves esperances i projectes per a l'any que ve.

Que la pólvora, la música, les cercaviles, inunden els nostres carrers i que l'elegància i bellesa de les nostres falleres lluisquen amb tota la seua esplendor. A tot el poble de l'Eliana vos desitge unes MAGNÍFIQUES FALLES 2004.

El vostre Alcalde i amic,

Jose Mª Àngel i Batalla

Salutació del president

Els sentits són els màxims protagonistes de la festa fallera. Quantes vegades sentim, degustem, veiem, olorem i toquem al llarg dels dies en que les falles estan plantades al carrer?

És una festa on els sentits són els conductors entre la realitat i els somnis que vivim durant els sis dies de festa, des de la plantà fins a la cremà.

El monument, aquesta obra arquitectònica, que es presenta als quatre cantons de General Pastor i Major, és la projecció dels sentits, és un somni fet realitat. El gust, l'olfacte, el tacte mitjançant el que podríem palpar el volum de la constucció, la vista que ens permet vore l'escena des de la nostra realitat i la oïda representada pels esclats de pólvora que res té a vore amb la bomba de lluita, de intolerància i de ràbia. La oïda ens delecta amb la bellesa de la llum i la passió del color.

Què seria dels sentits sense el plaer de la melodia? A més a més, com les falles, la música és un art efímer que culmina dins la dimensió temporal igual que el foc acaba amb els ninots.

Tots aquests sentits es fan realitat amb el treball de tots el components d'aquesta Comissió. La constància en aquest treball al llarg de tot un any, nostres esperances i il·lusions junt a l'espenta

amb que la nostra gent jove ha assumit les seues responsabilitats dins de la nostra Comissió, ens portarà un any més a poder plantar una de les principals falles del nostre municipi tant la major com la infantil.

Però tot açò no seria possible sense la col·laboració de tots els artesans de la festa fallera; artistes fallers, pirotècnics, floristes, musics, impremtes, indumentaristes, il·luminació,...etc, que amb el seu treball, ingeni, constància i saber fer va a sorprendre a propis i estranys. Des d'aquestes línies brindar-los el nostre més sincer recolçament.

No puc acabar sense anomenar a nostra Fallera Major Araceli, a nostra Fallera Major Infantil Núria i al nostre President Infantil Sergi i desitjar-los tot el millor per a estes falles del 2004.

I junt a ells fer una crida a tots vosaltres, comerços, veïns, veïnes, col·laboradors, esponsors, amics i amigues i agrair-vos la vostra ajuda i desitjar-vos que junt a esta "vostra comissió" passeu unes alegres i bones festes de FALLES.

Una forta abraçada d'aquest amic faller

Rafael Desco i Coll
President

Comissió Major

JUNTA DIRECTIVA

PRESIDENT

Rafael Desco i Coll

ÀREA DE FESTEJOS

Vice-president 1er
Delegats de festejos

Vicent Benlloch i Ribelles
Josep Escrivà i Martínez
Paco Peñalver i Estrems
Salvador Martínez i Medina
Salvador Ruix i Llovera
Dolores Checa i Quesada
Dolores Aguilar i Puertes

Delegat d'esports
Delegades d'activitats diverses

ÀREA DE SECRETARIA I RELACIONS PÚBLIQUES

Vice-president 2n
Secretària
Delegades Propagandes llibret

Vicent Rubio i Miquel
Maria Peiró i Aguilar
Rosa Grau i García,
Maria Peiró i Aguilar
Vicent Ibañez i Mínguez
Marta Andrés i Peiró
Carme Martínez i Prósper
Maria Marco i Marco
Juan Marco i Coll
Evelio Valladolid i Mir
Josep Antoni Pérez i Satorre

Delegat de Relacions Públiques
Delegada Recompenses
Delegats Fallers d'Honor

Representants Junta Local

Comissió major

VOCALS

Joan Vicent Aguilar i Giner
Josep Alcacer i Tomás
Josep Aleixandre i Muedra
Jordi Aleixandre i Oliver
Xavier Álvarez i Mainero
Andrés Andrés i Coll
Andrés Andrés i Peiró
Josep Ramón Balaguer i
Martínez
Joan Barea i Marzal
Vicent Belenguer i Bronchal
Josep Vicent Benlloch i Checa
Vicent Cabanes i Miquel
Vicent Cabanes i Planells
Adolf Cambra i Ferrer
Ramón Carrión i Albuixech
Jesús Xavier Castaño i Solar
Vicent Coll i Benavent
Josep Antoni Coll i Montoya
Joan Carles Coll i Montoya

Francesc Comendador i
Herrera
Xavier Comes i Badia
Carles Compte i Torrero
Salvador Contreras i Marco
Joseph Contreras i Pérez
Antoni Contreras i Sáez
Rubén Corell i Temprano
Ángel Crespo i Estívaliz
Enric Crespo i Romero
Manel Cruz i Aguilar
Enric Daries i Coll
Salvador Daries i Torrent
Josep Miquel Durà i Jorge
Josep Lluís Escrivà i Ribas
Joan Antoni Espinosa i Aguilar
Joan Espinosa i Calaforra
Juli Cèsar Ferrer i Giner
Aleix Fuster i Taronger
Pasqual Garcia i Escribà

Comissió major JUNTA DIRECTIVA

ÀREA ECONÒMICA - ADMINISTRATIVA

Vice-presidenta 3ra
Tresorera
Comptadora
Delegat de loteries
Delegada de rifes
Bibliotecaria-arxivera
Delegades Casal

Rosa Grau i García
Josefina Vallés i Navarro
Clara Espiago i Ballester
Baptista Coll i Navarro
Maruja Gimeno i Molina
Blanca Morán i Molina
Amelia Montoya i Piqueras
Benvinguda Ricart i Lluna

ÀREA COMISSIÓ FEMENINA I INFANTIL

Delegat d'infantils
Delegat comissió femenina
Vice-delegada comissió femenina
Delegades de joventud

Frank Ricart i Lluna
Wenceslao Sánchez i Sánchez
Empar Badia i Sanchis
Xesco Comendador i Espinosa
Daniel Romero i Cabedo
Daniel Carrión i Torrent

ÀREA DE CULTURA

Delegat d'activitats culturals
Delegats d'activitats lúdiques

Delegada Presentació

Josep Maria Ramón i Beltrán
Lola Martínez i Hernández
Sonia Gil i Fogué
Inma Sanz i Montaner
Tere Peiró i Aguilar

Carles Gardel i Fernàndez
Miquel Gil i Murgui
Rafael Gozávez i Montoya
Josep Mª Grau i Garcia
Miquel Iborra i Alemany
Ramón Jiménez i Velasco
Ignaci Juan i Martínez
Antoni López i Garcia
Àngel López i Navarro
Francesc López i Torres
Amadeu Llorens i Desco
Ignaci Marco i Andrés
Lluís Marco i Blat
Ramón Marco i Chisvert
Josep Marco i Marco
Josep M. Marco i Montaner
Joan Josep Marco i Valles
Joan Martí i Civera
Francesc Martínez i Martínez
Josep A. Martínez i Martínez

Enric Martínez i Pastor
Josep Lluís Mira i Domínguez
Ismael Molina i Navarro
Josep Moreno i Vera
Joan Bta. Navarro i Montaner
Borja Peñalver i Martínez
Ignaci Peñalver i Martínez
Miquel Pérez i Hueso
Cristian Pérez i Lobato
Joaquim Prat i Mora
Francesc Raga i Lázaro
Ramón Ramos i Forés
Josep Reinal i Aguilar
Manel Ricart i Lluna
Daniel Romero i Sierra
Ximo Ruix i Llobera
Joaquim Ruix i Puertes
Josep Ignaci Ruiz i Del Barrio
Manel Sanchez i Camps
Josep Torrent i Pardo
Antoni Valero i Fernández

Fallera Major

Araceli Martínez i Portero

A la Fallera Major

“Araceli”

*La teua cara radiant
que emana llum i color
és un detall de dolçor
en ta figura elegant.*

*Lluïnt el vestit amb encant,
bledania, art i amor,
duràs al pas la claror
de la festa més brillant.*

*Al vore't vindre amb alegria
enguany estem d'enhorabona,
entre nosaltres et feres dona
vivint preciosos anys de fantasia.*

*Seguint l'encantadora simfonia
que cada punt del teu cos pregona,
rendits volem posar-te la corona
per donar-te més realç cada dia.*

*Si a tant de goig i alegria
s'unix en màxim fulgor
i una gran valenciania...*

*És per a tots un honor
que Araceli
siga... Fallera Major.*

Comissió femenina

FALLERA MAJOR EIXINT

Paula Carrión i Torrent

CORT D'HONOR

Maria Empar Aleixandre i Oliver
Marta Andrés i Peiro
Aranxa Aparicio i Albalat
Anna Betlem Benlloch i Checa
Carme Cambra i Sanz
Empar Coll i Montoya
Carme Comendador i Espinosa
Maria Comes i Fayos
Inmaculada Cruz i Aguilar
Verònica Escrivà i Leal
Clara Espiago i Ballester
Empar Espinosa i Chisvert
Mercé Fayos i Puig
Encarna Garcia i Romero

M. Eugenia Herrero i Oliver
Isabel Luján i Marco
Immaculada Marco i Andrés
Carme Martínez i Prósper
M. Àngels Molina i Gimeno
Pilar Molina i Gimeno
Teresa Molina i Gimeno
Teresa Peiró i Aguilar
M. Empar Romero i Cabedo
Eva Santafé i Miguel
Cristina Valero i Marco
Josefina Vallés i Navarro
Empar Badia i Sanchis
Núria Cabanes i Miquel

Immaculada Cases i Segarra
Pilar Cotanda i Montaner
Francesca Chisvert i Espinosa
Carme Daries i Torrent
Andrea Desco i Espiago
Anna Escrivà i Marco
Maria Faguas i Sebastián
M. Carme Gómez i Pérez
Mariola González i Alcalá
M. Dolors Gozálviz i Aguilar
Xelo Herrero i Oliver
Aranxa Marco i Vallés
Rosa Martínez i Grau
Mireia Martínez i Portero

Anna Betlem Mira i Sirvent
Concepció Montaner i Andrés
Pilar Montaner i Andrés
M. Dolors Oliver i Tregón
Carme Peris i Romero
Laura Raga i Morán
Benvinguda Ricart i Lluna
Gemma Sánchez i López
Empar Sanchis i Marco
Concepció Sebastián i Montañes
Betlem Valero i Marco
Sandra Valladolid i Tolosa
Yolanda Villalba i Aparicio

Explicació de la falla

LEMA: "ESPECTACLES I DIVERSIONS"

La falla tracta sobre les formes de divertir-se que tenim cada persona, per l'escala de l'espectacle abaixen dos vedetts lluint les seues cames i plomes, com a reines de l'escenari i de la diversió.

El circ de la vida on el domador arrasa a les persones en comptes d'als animals.

Les senyores se desmelenen i s'ho passen bomba veient als "boys", cosa abans prohibida.

Altres aprofiten les ocasions i ofertes, per a anar als clubs, on els esperen alegres senyoretes que et donen dos i pagues només un, quan estan de promoció.

Hi ha qui s'asseu enfront del televisor amb el comandament en les mans i és més feliç que ningú, fent zapping, veient diversos programes al mateix temps.

Els més jòvens es divertixen anant a discoteques, pubs, etc. Estant tota la nit d'ací cap enllà, i l'endemà estan rebutjats.

ESPECTACLE I DIVERSIONS

Espectacle i diversions
és el tema general,
totes les generacions
ho passen fenomenal

Per l'escala del teatre
abaixen les vedetts,
animant a mes de quatre
en els cabarets

Il·lusió i fantasia
plomes i il·lustrí,
les vedetts amb alegria
ensenyaren fins al... melic.

La vida pareix un circ
de tot pots trobar,
rebutja el pitjor
i millor viuràs.

El borratxo va a la seua bola
sense assabentar-se què passa
agarrat al fanal
no arribarà a sa casa.

Esta persona contenta
be ho està passant,
no s'adona
que la droga l'està matant

El domador té treball
però fora de la lona,
domant a estall
a tota persona.

Amb les seues ones ens atrau
caixa panoli l'anomenen,
amb les imatges
a tots ens distrau.

Poc ensenya de cultura
molt de llanda i manifasseria,
amb programes "basura"
ens portara a la bogeria

Este amb el comandament
zapping està fent
i un embolic s'està armant
amb el què està veient.

Ací hi ha ambient
per a fadrins i parelles
omplint-se de gent
totes les discoteques.

Si tu tens ganes
i tens diners frescs,
pots anar a Bananes,
Romaní o "The Face" .

Este és molt refinat
balla què se'ls pela,
al port ha arribat
a soltar-se la cabellera.

La dóna ho passa millor,
queda amb les seues amigues
i busquen la diversió
que abans tenien prohibides.

La dóna ha canviat
s'agrupen en comboi,
amb viatge organitzat
van a vore al "boy"

En l'estripteasse espavilen
hi ha què vore com ho passen
comparant la...mineta
amb la que tenen en la seua caseta.

Si un "quiqui" vas a pegar
convé anar uns quants,
doncs a l'hora de pagar
te van a rebaixar.

Com donen facilitat
tot és color de rosa,
a l'hora de la veritat
t'emportes qualsevol cosa.

El iaio en la cartera
té vals i cupons,
la ... xica l'espera
ensenyant els mugrons.

Ofertes i oportunitats
fins per a anar de... rutes,
atenció xavals
o les passareu canutes.

Nostra falla

LEMA: "ESPECTACLES I DIVERSIONS"

Fallera Major Infantil

Núria Quiralte i Cases

A la Fallera Major Infantil

“Núria”

*Clavà Déu el seu mirar
en esta bonica terra,
omplint-la de flors i perfums
com gesmils, clavells o lliris.*

*Però l'obra del senyor
no fôu del tot acabada
fins que feu a una xiqueta.
Llavors es va sentir creador...
al vore a: “Núria fallereta”.*

*És per això què el món sencer
a nostra comissió enveja,
puix tenim per a nosaltres
a tu: “la regina més bella”.*

*Els teus ulls...les ametles,
el teu naset...un primor,
el teu somriure...la calma,
i el teu rostre enciser
em recorda, benvolguda Núria,
el cor de nostra mar, ferma i quieta.*

*Ets com una deessa,
ets un àngel del cel.
Dolça i de cara encesa
ací ens tens...als teus peus.*

*Embaladits te rindem pleitesía,
enamorats te donem nostres cors,
encantats per tanta meravella
proclamem en orgull i alegria.*

*Què Núria Quiralte i Cases
es dels Infants nostra Major Fallereta!!*

Comissió femenina infantil

FALLERA MAJOR EIXINT

Anna Fuster i García

CORT D'HONOR

Aroa Barrera i Giménez
Sheila Carcel i Fernández
Carme Coll i Devesa
Elena Coll i Espinosa
Raquel Coll i López
Sara Coll i Navarro
M. Lluïsa Contreras i Gardel
Marta Contreras i Gardel
Elia Cruz i Marco
Lidia Fenech i Ibañez
Alicia Garrote i García
Cèlia Garrote i García
Marta Juan i Santafé
Mònica López i Cevallós
Malena Llorens i Cruz
Meritxell Llorens i Cruz

Sandra Martínez i Torregrosa
Maria Mateu i Calero
Maria Moreno i Pastor
Gemma Pérez i Gómez
Carmina Pérez i Ten
Empar Plaza i Jorques
Esther Plaza i Jorques
Paola Prat i Herrero
Laura Ramón i Calvo
Lluna Salas i Gimeno
Laura Sánchez i Lopez
Paula Sánchez i Molina
Laura Sebastia i Gomez
Begonya Torrent i Sánchez
Sandra Wandschneide i Zabala
Sofia Wandschneider i Zabala

Explicació de la falla infantil

LEMA: "WALT DISNEY"

Unes celles que apuntaven un signe d'interrogació, els llavis bondadosos, cert somriure irònic i el brillantor d'uns ulls plàcids. Al fons una biblioteca amb llibres subjectes per 32 oscars. És el "xiquet més vell del món", el prolífic creador de faules.

Darrere d'eixa imatge afable s'ocultava l'home tenaç, cabut i incansable que va llegar un nom mític: Walt Disney, rubricat per una firma encara més famosa que la de Salvador Dalí; que per cert enguany celebrem el seu centenari, Picasso o Andy Warhol.

Rodejat per colossos cinematogràfics, amb el seu imperi de nans, princeses i ratolins, va saber capejar totes les tempestats. Va regnar abans i després de morir. La seua història va ser i és fascinant: la vida i l'herència d'un mite.

Per això nosaltres des de la Comissió Infantil de la Falla Josep Antoni, Puríssima i Major volem rendir-li homenatge.

Al centre del monument veiem el Castell de "Disney", al costat d'ell un tinter de què van eixir els preciosos dibuixos dels seus personatges.

Blancaneus, Els Tres Cavallers, Pinotxo, Aladdin,...etc.

Tots ells fan feliç a xiquets i majors, perquè, a tots ens agrada vore pel·lícules de les seues aventures.

"DISNEY"

Si d'il·lusió parlem
un dibuixant és el rei,
doncs tots coneixem
a "Walt Disney"

Este esvelt castell
és de fantasia,
alegra als xiquets
amb la seua melodia.

Els tres cavallers
tenen bones pel·lícules,
juguen a pistolers
en les seues aventures.

Pinotxo és de fusta
i la fada vida li va donar,
a l'arribar la primavera
de seguida al col·legi va anar.

La bruixa amb la seua granera
vola sobre teulades,
si alguna cosa li destorba
s'embolica a granerades

Blancaneus somrient
escolta a dos nanets,
l'acompanyen a la font
rodejada de pardalets.

La ploma del tinter
va servir per a dibuixar,
a personatges amb saler
que Disney va crear.

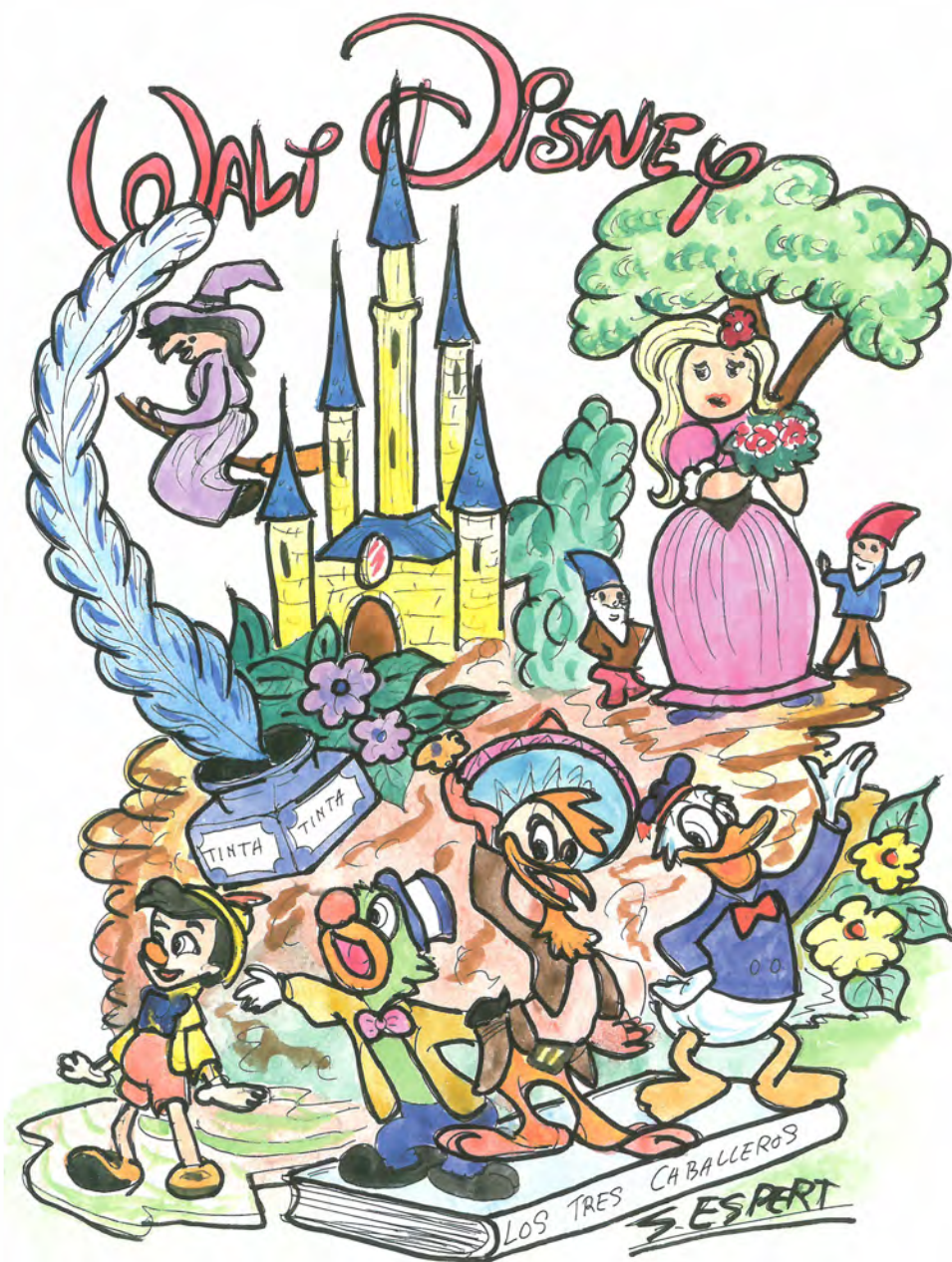
Aladdin tres desitjos va demanar
al geni que va aparèixer,
i al vore tant de rebombori
a la làmpara va tornar.

Les falles són il·lusió
com els dibuixos animats,
per això la nostra Comissió
esta falla ha plantat.

"Disney" amb fantasia
va crear molts personatges,
els xiquets amb alegria
li fan un gran homenatge.

Nostra falleta

LEMA: "WALT DISNEY"

Comissió masculina infantil

PRESIDENT

Secretari

Delegat de festes

Delegat de loteries

VOCALS

Joan Aguilar i Silvestre
Pau Aguilar i Silvestre
David Aleixandre i Díaz-Toledo
Carles Aleixandre i Lucas
Diego Aleixandre i Lucas
Jaume Aleixandre i Lucas
Xavier Álvarez i Luján
Pau Álvarez i Luján
Borja Aparicio i Albalat
Adolf Cambra i Sanz
Alexandre Coll i Devesa
Vicent Coll i Lopez
Miquel Comes i Fayos
Sergi Crespo i Estívaliz
Daniel Cruz i Marco
Marc Durà i Martínez
Joan Espinosa i Gil
Òscar Espinosa i Gil
Àlvar Falomir i Cotanda
Cèsar Ferrer i Martir

Sergi Cortina i Molina

Vicent Ruix i Puertes

Xavier Comes i Fayos

Raúl Sánchez i Molina

Albert Fuster i García
Carles Gil i Peiró
Miquel Gil i Peiró
Xavier Herrero i Muruaga
Ramón Jiménez i Esteban
Sergi López i Cevallos
Àngel López i Marco
Xavier Martínez i Grau
Alex Martínez i Torregrosa
Ancor Montaner i Cabrera
Miquel Pérez i Gardel
Josep Prat i Herrero
Rafael Prats i Marco
Carles Ramos i Sanz
Lluís Ramos i Sanz
Miquel Ruix i Santafé
Roman Salas i Gimeno
Àlvar Zamora i Chisvert
Antoni Zamora i Chisvert

Salutació del president infantil

Sergi Cortina i Molina

En primer lloc vull donar les gràcies a tota la Comissió per anomenar-me President Infantil per a este exercici.

Em sent molt orgullós de pertanyer a esta falla des dels primers dies de la meua vida. Per a mi és un privilegi poder compartir la representació de nostra falla amb Núria, nostra Fallera Major Infantil, a qui li desitge un inoblidable regnat.

Des d'ací també vull fer arribar la meua simpatia a Rafa i Araceli, nostre President y Fallera Major, i compartir amb tots ells cadascú del moments.

Per últim convidar-vos a que tots junts, amb la vostra presència, aconseguir omplir nostra falla de alegria i diversió.

Què passeu unes bones festes falleres!!

Una salutació afectuosa d'este faller

Sergi Cortina i Molina
President Infantil 2004

Matrimonis fallers

Joan Vicent Aguilar i Núria Silvestre
Josep Alcàcer i Encarna Oliver
Josep Aleixandre i Desamparats Oliver
Jordi Aleixandre i M. Carme Diaz
Xavier Àlvarez i Isabel Luján
Andrés Andrés i Maria Peiró
Vicent Belenguer i Maria Victòria Fuentes
Vicent Benlloch i Dolors Checa
Vicent Cabanes i Consol Miquel
Adolf Cambra i Immaculada Sanz
Ramón Carrión i Carmen Torrent
Jesús Xavier Castaño i Mª Dolors Sánchez
Vicent Coll i Josefa López
Josep Antoni Coll i Carme Devesa
Joan Carles Coll i Marian Espinosa
Joan Baptista Coll i Amèlia Montoya
Xesco Comendador i Araceli Martinez
Francesc Comendador i Carme Espinosa
Xavier Comes i Mercé Fayos
Carles Compte i M. Josepa Sanchis
Josep Contreras i Marisa Gardel

Antoni Contreras i Gertrudis Marco
Rubén Corell i Elena Escrivá
Enric Crespo i Trinitat Estívaliz
Manel Cruz i Immaculada Marco
Enric Daries i Maria Josepa Monzó
Rafael Desco i Clara Espiago
Josep Miquel Durà i Victòria Martínez
Josep Escrivà i Encarna Leal
Josep Lluís Escrivà i Maria Marco
Joan Antoni Espinosa i Sonia Maria Gil
Joan Espinosa i Carme Aguilar
Juli Cèsar Ferrer i Carme Màrtir
Aleix Fuster i Encarna García
Pasqual García i Anna (Aroma) Romero
Carles Gardel i Mª Lluïsa Gómez
Miquel Gil i Teresa Peiró
Rafael Gozávez i Dolors Aguilar
Josep A. Herrero i Maribel Oliver
Vicent J. Ibáñez i Maria Dolors Martínez
Miquel Iborra i Patrocínia Navarro
Ramón Jiménez i M. Carme Esteban

Matrimonis fallers

Ignaci Juan i Eva Santafé
Amadeu Llorens i Immaculada Cruz
Antoni López i Pilar Coll
Àngel López i M. Àngels Marco
Francesc López i Gisela Cevallos
Lluís Marco i Rosa Hernández
Ramón Marco i Concepció Camps
Joan Marco i Pepa Vallés
Josep Marco i Concepció Andrés
Josep M. Marco i M. Àngels Badía
Joan Martí i Francesca Ayuste
Francesc Martínez i Rosa Grau
Josep A. Martínez i Concepció Coll
Salvador Martínez i Purificació Torregrosa
Enric Martínez i Araceli Portero
Josep Lluís Mira i Anna Sirvent
Ismael Molina i Maruja Gimeno
Josep Moreno i Mavi Pastor

Joan Bta. Navarro i Àngela Linares
Francesc Peñalver i Carme Martínez
Miquel Pérez i Elena Gardel
Josep Antoni Pérez i Antonia Ten
Joaquín Prat i M. Eugènia Herrero
Francesc Raga i Blanca Morán
Ramón Ramos i Cristina Sanz
Josep Reinal i Betlem Valero
Daniel Romero i Josefa Cabedo
Vicent Rubio i Concepció Cervera
Salvador Ruix i Lluïsa Santafé
Ximo Ruix i Xelo Puertes
Manel Sánchez i M. Àngels Molina
Wenceslau Sánchez i M. Carme López
Josep Torrent i M. Àngels Desco
Antoni Valero i Genoveva Marco
Evelio Valladolid i Alicia Tolosa

Xiquets de bolquers

Carles Coll i Alcácer
Carme Compte i Sanchis
Glòria Corell I Escrivà
Claudia Durá i Martínez

Alexandre Fenech i Ibáñez
Sergi Ferrer i Màrtir
Josep Reinal i Valero
Gabriel Roig i Coll

Bunyoleres

Maruja Gimeno i Molina
Carme Aguilar i Ballester
Amelia Montoya i Piqueras
Anita Romero i Sierra
Pilarín Espinosa i Montaner
Remei Camps i Montaner
Teresa Peiró i Peris

Col.laboradores Paelles

Maria Aguilar i Beltràn
Dolores Beltràn i Santa Isabel

Col.laboradors

ARTISTE FALLER

Salvador Espert i Corachan
Bunyol (València)

ACOMPANYAMENT MUSICAL

Bandes:

Grup Musical L'Eliana
Banda "Peluts i babosos" Casinos
Xaranga Jalisco

Orquestres:

Espectáculos "CIUDAD REAL"
Espectáculos "EXCELSIOR"

FLORS

Flors Maria - L'Eliana

IMPREMTA

Gràfiques Vernetta
C/ Ciutat de Lliria. Polígon Industrial "Fuente del Jarro"
Paterna

LOTERIA

Administració 13 "Sta Catalina" València

DISSENY PORTADA

Gràfiques Vernetta

La tirada d'este llibret és de 600 exemplars

Programa de festeigs

DIA 14 DE FEBRER, DISSABTE

A les 8'00 hores. Muntatge del nostre parador.

A les 10'00 hores. Esmorzar per als montadors.

DIA 20 DE FEBRER, DIVENDRES

A les 20'30 hores, recollida de les Falleres Majors, acompanyada amb el grup musical L'Elia.

A les 22 hores, PRESENTACIÓ de nostra Fallera Major Infantil, xiqueta *Núria Quiralte i Cases*, President Infantil *Sergi Cortina i Molina* i Fallera Major, senyora *Araceli Martínez i Portero* a l'Auditori del Centre Socio-Cultural de l'Elia (Plaça Jutge Miquel Comes).

A l'acabar l'acte de la Presentació es servirà "xocolata i panous" al nostre casal.

DIA 22 DE FEBRER, DIUMENGE

A les 11 hores, concentració al Casal Faller de les comissions masculina i femenina, per a iniciar "l'ARREPLEGÀ" I ENTREGA DEL "LLIBRET", amenitzat este acte pel grup musical L'Elia.

*Complint la tradició
pel poble arreplegarem diners
per a tots junts
disfrutar de la festa amb ells.*

DIA 28 DE FEBRER, DISSABTE

A les 18 hores, concentració al Casal Faller de tots els fallers i falleres per assistir a l'acte de la "CRIDA".

A les 18'30 hores, "CRIDA" a la Plaça del País Valencià.

*L'Alcalde pregoner
des del nostre Ajuntament
obrirà de ple a L'Elia
la bonica festa fallera.*

Al finalitzar "La Crida" passacarrer amb el següent itinerari: C/del Carme, Major, Gral Pastor, València, Fc Alcaide, Ave Maria, Puríssima, Molí, Major i Casal.

A les 21 hores, Paelles de Confraternitat Fallera a la Plaça de l'Ajuntament, organitzades per la Junta Local Fallera de L'Elia.

(Cada Falla portará les paelles i els ferros, plats i coberts. La resta com la llenya, verdura, arròs, oli,

pimentó, sal i aigua correrà a càrrec dels organitzadors).

Tot açò estarà amenitzat per una orquestra amb l'objecte de menjar, beure i moure el cos.

DÍA 29 DE FEBRER, DIUMENGE

A les 19'00 hores. “VI D'HONOR” al nostre casal. (C/Francisco Alcaide nº 12). Oferit als nostres Fallers d'Honor.

DÍA 6 DE MARÇ, DISSABTE

A les 18'30 hores, concentració al Parador per a formar les diferents comparses que participaran en la Cavalcada.

A les 19'00 hores, “GRAN CAVALCADA” de carrosses i comparses, amenitzada per unes quantes i de renom bandes de música de la comarca Camp de Turia.

*Sempre en bon ambient
preparem la cavalcada,
i la festa ben sonada
no parará ni un moment.*

A les 21'30 hores, sopar al Parador per a tots els fallers i falleres.

DÍA 7 DE MARÇ, DIUMENGE

A les 18'30 hores, Berenar per als fallers. Oferit per les nostres Falleres Majors i President Infantil.
A continuació entrega oficial de RECOMPENSES.

DIA 13 DE MARÇ, DISSABTE

A les 18'30 hores, concentració al Casal

A les 19'00 hores, extraordinari “METRE FALLER”

*El tren a hora arribarà,
d'ell grans i menuts baixaran,
tots junts disfressats
com no! Ens divertiran.*

A les 21'30 hores, sopar al Parador per a tots els fallers i falleres.

DIA 14 DE MARÇ, DIUMENGE

A les 12'30 hores, partit de fútbol al poliesportiu de L'Eliana XIQUETS I XIQUETES, de la nostra falla.

A les 17 hores, berenar per als xiquets fallers al Parador.

A les 18'30 hores, berenar per als majors fallers.

Oferits per les nostres Falleres Majors i President Infantil

A continuació entrega oficial de RECOMPENSES.

NIT DE LA PLANTÀ

“PLANTÀ” de nostres bel·leses esculturals. Cercavila amb els ninots.

A les 20'00 hores. Començament de la PLANTÀ.

*Els homes la falla plantaràn,
les dones paelles faràn,
i en acabar
a tots convidaràn.*

A les 21'00 hores. Les nostres tradicionals paelles de la “nit de la plantà” amenitzat per una famosa xaranga.

A les 22'30 hores. PASSACARRER per a recollir els NINOTS de les nostres falles, Major i Infantil.

DIA 15 DE MARÇ, DILLUNS

A les 14 hores. Mascletà oferida per la Falla de L'Àntic Moli

A les 17 hores. BERENAR per als infants i a continuació gran festa d'animació infantil amb l'actuació del “MAG FRANK”

A les 21'30 hores. Sopar al Parador per a totes les falleres i fallers, preparat per les nostres simpàtiques i treballadores “bunyoleres”.

A les 23'00 hores. Actuació del nostre GRUP DE DANSES “LES ARRACADES” DE L'Associació Cultural Falla Josep Antoni, Puríssima i Major”. I a continuació NIT D'ALBAES.

DIA 16 DE MARÇ, DIMARTS

A les 13 hores. CERCAVILA

A les 14 hores. MASCLETÀ DE LA NOSTRA FALLA, a l'Avinguda de les Corts Valencianes.

*Un gran dia faller,
la pólvora part principal
i el soroll del foc genial
alegraran tot el carrer.*

A les 17 hores. GRAN FESTA INFANTIL.

A continuació BERENAR INFANTIL.

A les 21'30 hores. Al Parador sopar de confraternitat fallera.

A les 22'30 hores. Gran festa amenitzada per la meravellosa i afamada orquestra "BÚFALO"

DIA 17 DE MARÇ, DIMECRES

A les 14 hores. GRAN GLOBUS-MASCLETÀ INFANTIL al nostre parador.

A les 14 hores. Mascleta oferida per la falla Verge del Carme

A les 18 hores. BERENAR INFANTIL i a continuació PALLASSOS

A les 21'30 hores. Sopar al parador preparat per les nostres benvolgudes bunyoleres.

A les 22'30 hores. Gran festa amenitzada pel meravellós conjunt "IBIZA"

DIA 18 DE MARÇ, DIJOUS

A les 8 hores, "DESPERTÀ" I XOCOLATE per a desdejunar.

*Als amants del masclet
del foc i l'artific,i
s'enceta hui l'ofici
despertar de matinet.*

A les 13 hores. CERCAVILA.

*A migdia en molta son
bombo en ristre i apreseta
veïnat en ple peguem volteta
per a alegrar a tot el món...*

A les 14 hores. Mascletà oferida per la Falla del Mercat

A les 18 hores. Concentració a l'Ajuntament de les Falleres Majors i els Presidents per a recollir a La Mare de Déu del Carme al carrer Major.

A les 19'00 hores. Concentració al Casal Faller de les comissions Infantil i Major per assistir a la

OFRENA DE FLORS A LA VERGE DEL CARME. Les falleres i fallerestes deuràn portar *mantellina* en este acte.

A les 19'30 hores. OFRENA

*El fruit del nostre amor,
fem ofrena en flor
a la nostra Patrona
que sempre duguem al cor.*

A continuació, passacarrer de les tres comissions.

A les 21'30 hores. Sopar al Parador de confraternitat fallera.

A les 22'30 hores. Ball amenitzat per la meravellosa i afamada orquestra "INDIANA", un espectacle ple de color, d'il·lusió, d'alegria.

DIA 19 DE MARÇ, DIVENDRES "DIA DE SANT JOSEP"

A les 8'00 hores. Extraordinaria "DESPERTÀ I XOCOLATÀ"

A les 11'30 hores. Concentració al casal faller de les comissions per assistir a la SANTA MISA en honor a SANT JOSEP.

*En cristiana obligació
al patró en festivitat
fem en solemnitat
una misa en devoció.*

En acabar la misa PASSACARRER.

A les 14'30 hores. MASCLETÀ a l' Avinguda de les Corts Valencianes, patrocinada pel M.I.
AJUNTAMENT DE L'ELIANA.

A les 15'00 hores. Extraordinari dinar al Parador (els tiquets es posaran a la venda).

A les 21 hores. Sopar d'aixella al Parador.

"NIT DE LA CREMÀ"

A les 22'30 hores. Després d'un bonic castells de focs d'artifici, la nostra Fallereta Major Infantil, "Núria Quiralte i Cases" acompanyada amb el nostre President Infantil, "Sergi Cortina i Molina" encendrà la traca que li pegarà foc a la Falleta Infantil.

A les 23'00 hores. Ball amenitzat per l'autèntica orquestra "LA BANDA YING-YANG" quatre hores de música i de ball per a tots els públics amb un passe especial per a la joventud.

A les 00'30 hores. Després del castell de focs d'artifici la nostra Fallera Major, "Araceli Martínez i Portero" acompanyada amb el nostre President *Rafael Desco i Coll*, encendrà la traca que li pegarà foc a la gran falla.

*Quan al fi arriba el moment
de cremar el monument
una llàgrima resum
eixе arrelat sentiment*

NOTA: Els dies 22 i 29 de febrer; 7 i 14 de Març celebrarem les nostres ja populars PAELLES dels diumenges. I el dia 14 de març FESOLÀ (Cal apuntar-se)

Els mateixos dies de les paelles tindran lloc els CAMPIONATS DE TRUC, DOMINÓ I PARXIS.

Avisem que este programa de festeigs pot sofrir variacions. Éstes es comunicaran per mig del tauler d'anuncis o per l'equip de megafonia.

Recordar-vos que tingau present les senyals de la zona de focs

**DESITGEM A TOT EL MÓN QUE PASSE UNES
BONES FESTES JOSEFINES I FINS L'ANY QUE VÉ.**

El fallero

Despertant els nostres cors,
València riu.
Per la senda de les flors
ja ve l'estiu.
Creua el carrer la xicalla,
replegant els tratos pa la falla:
i manté la tradició
d'esta cançó:
-“Hi ha una estoreta velleta
pa la falla de Sant Josep,
del tío Pep?”
I van juntant
lo que els veïns els van donant.
Per a buidar el porxe...
-“Hi ha una estoreta velleta
pa la falla de Sant Josep?”
I, en una estella del muntó
se duu el compàs de la cançó.
En les cares de la gent,
tot és content.
-Morena meua,
que del carrer eres l'ama;
per culpa teua
tinc el cor encés en flama.
No et separes
del caliu del meu voler
-reineta fallera-
que, si em deixes,
un ninot tindré que ser...
-“Hi ha una estoreta velleta
pa la falla de Sant Josep?”
-...per a la falla del teu carrer.

Himne regional

Per a ofrenar noves glòries a Espanya
tots a una veu, germans vingau.

Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau.

¡Pas a la regió que avança en marxa triomfal!

Per a tu la vega envia la riquesa que atresora
i és la veu de l'aigua càntics d'alegria
acordat al ritme de guitarra mora...

Paladins de l'Art t'ofrenen
ses visctòries gegantines;
i als teus peus, Sultana, tons jardins estenen
un tapis de murta i de roses fines.

Brinden fruites daurades
els paradisos de les riberes;
pengen les arracades
baix les arcades de les palmeres.

Sona la veu amada
i en potentíssim, vibrant ressó
notes de nostra albada
canten les glòries de la regió.

Valencians en peu alcem-se.
Que nostra veu la llum salude
d'un sol novell.

Per a ofrenar noves glòries a Espanya
tots a una veu, germans vingau.

Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau.

¡Flamege en l'aire nostra Senyera!
¡Visca València!

¡Visca! ¡¡Visca!! ¡¡¡Visca!!!

Himne faller

Josep Antoni, Puríssima i Major

Josep Antoni, Puríssima i Major,
Falla d'una gran tradició,
naix en mil nou-cents setanta-cinc,
i començaren les falles en la població.
Dones i homens,
la planten al carrer,
donant vida i compartint tot l'esplendor,
dona el nom el carrer a la comissió,
Josep Antoni, Puríssima i Major.
Bona amistat,
i tota la il·lusió,
del treball en molt de tessó,
Són orgull de valenciania
que ens fa grans i enalteixen dia a dia.
Gran devoció
per Sant Josep nostre patró
i com no per nostra "Geperudeta",
tot és festa fallera en el carrer.
gràcies a nostres falleres i fallers.
Nostra Ofrena a la Verge,
es celebra en passió,
oferint les nostres flors,
demostrant molta devoció,
I els gustosos bunyets
fet per les dones en el nostre carrer,
Són un orgull i ens fa la sensació
de que endolceix L'Elia població.
Esta família sempre va a lluitar,
Pel seu escut defensar,
demostrant en il·lusió,
gran harmonia fallera dins la comissió.
Sentim l'honor
les falleres i els fallers,
de poder ser de la nostra festa els fundadors,
i de dir esta falla és la millor.
Josep Antoni, Puríssima i Major.

[illegible]

Autor i compositor:
Josep Pasqual Arnau i Paredes

II Trobada de Dansa Valenciana

“VILA DE L'ELIANA”

*Que la mar i el vent t'ensenyen la cadència del seu vaivé i,
a poc a poc, et tornen a encendre als ulls el flamejar dels somnis*

Amb estes paraules s'obligué l'acte de la Segona Trobada de Dansa Valenciana Vila de l'Eliana, paraules del nostre benivolgut amic En Miquel Martí i Pol que ens va deixar l'11 de novembre de 2003 i que tant ens ha fet somniar amb els seus poemes.

Enguany el grup de danses “Les arracades”, de la nostra falla, ha seguit portant en davant un projecte molt ambiciós, que començà l'any passat, i ha reunit a diversos grups de balls regionals en la “I I Trobada de Dansa Valenciana Vila de L'Eliana”.

L'acte tingué lloc el dia 29 de novembre a les 20'30 hores a l'Auditori del Centre Socio-Cultural de L'Eliana

L'objectiu ha sigut el de donar a conèixer el folklore de la nostra Comunitat i aconseguir al mateix temps rescatar les arrelades tradicions de la nostra terra,, tant en la dansa, com en la música i els costums de les nostres gents.

A més a més en el nostre desig hem vullgut incloure la convivència amb els grups de les falles “Vicente Sancho-Tello-Chile”; “Castellfabid-Marques S.Joan”; “Lepanto-D.Juan de Austria”; i com no el nostre grup “Les arracades” i d'esta forma aconseguir la renovació del nostre treball, conèixer els distints costums i mantindre sempre viu l'esperit artístic que uníx les persones de qualsevol lloc i mostrar la propia personalitat del folklore valencià.

Ens varen interpretar tres peces cada grup de ball. Començà la Falla Vte Sancho Tello amb el Fandango de Ayora, Valecianes del 4 i 2 i Bolero de Carlet; seguidament actuà Castielfabib- Marqués de Sant Joan

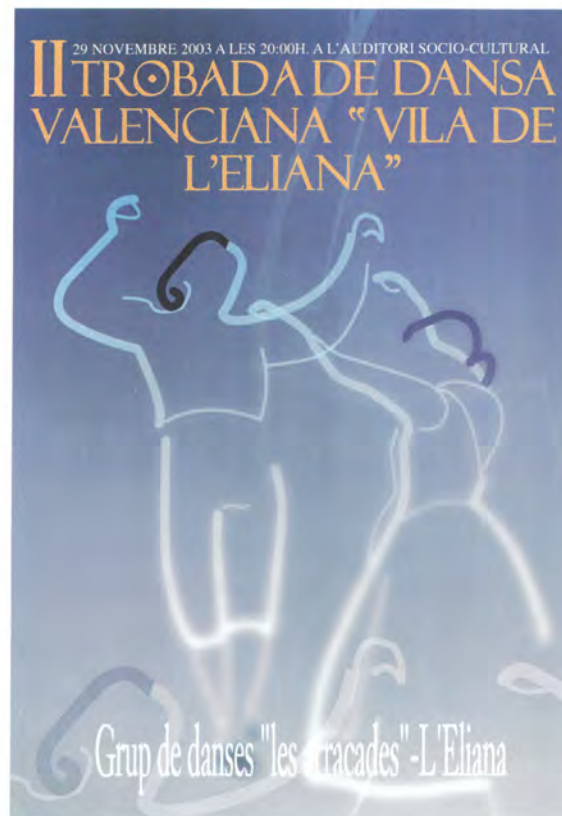

amb Seguidilles de Lucena del Cid, Bolero Pla i Jota de Alfarp; La Falla Lepanto- D. Juan de Austria ens deleïtà en el Fandango de Hortunas, Valencianes de Albal i Mesinesa o València Vella; i per acabar la primera part de l'acte la Falla Josep Antoni ,Puríssima i Major de L'Eliana amb el seu grup de dansa "Les Arracades" disfrutarem amb el Fandango de a tres, Bolero de Castelló i la Jota de Banyeres. I finalment tots els grups participants dalt a l'escenari ballaren la Jota Redona.

I per acabar esta vetlada, després d'un sopar típicament valencià gaudirem de l'actuació de un grup d'amants de la música "La Rondalla" (L'Horta València). Aquesta rondalla interpretarà Bolero Viejo, Danza del Cuadro, Jota Moixentina, Bolero Pla, Riberenques, Bolero de castellón, Cant 1 i 2, Mesinesa o Valencia Vella i Valencia.

Sentirem calor i recolzament de tota la Comissió i açò ens anima a continuar endavant en este projecte.

Creiem que és l'única manera de complir amb un anhel comú: "No perdre les arrels dels pobles".

El carrer de la fonteta

*"M'agradaria escriure en una andana,
entre els canyissos on estan les cebes
entre els fesols i les panolles,
entre l'olor calent de les garrofes"*

(Vicent Andrés Estellés)

Hi ha un carrer al meu poble molt llarg, quasi tan llarg com el Carrer Major i tan important com el que més.

És tan important este carrer, que passa per ací la processó i tot. I quan arriba a ca la tia Amparito, abans d'entrar en el carrer Ave Maria, és de vore la gent com s'arregla: els clavaris guarden les distàncies en la fila, les mares retoquen el vestit als xiquets de comunió, les falleres se peguen l'última ullaeta...

Perquè van a entrar en el tram final, carrer Puríssima i la Plaça.

Hi ha cases molt antigues, grans i amb tresors.

Hi ha gent que ha fet, fa i seguirà fent festa.

Gent que ha sigut màxima autoritat al meu poble.

Gent que li ha donat importància al poble.

I li han dedicat el carrer a un home bo, sabut, un catedràtic, que estimava molt L'Eliana, Don Francisco Alcayde.

Se'l solia vore, a Don Paco, passejar pel matí amb la seua cistella, que anava omplint de tenda en tenda, o la gent li regalava coses sense que ell les demanara ni tinguera després forces de refusar-les.

El carrer va des de ca la tia Juana i el tio Moreno fins al que era la sèquia i l'horta. I per l'altra banda, des de ca Conxeta la del Pla fins als tarongers del tio Secundino i ca la tia Carmen de Julian.

L'ermita no sabem si encara és o pertany al tio Miralles, amo i senyor de mitja Eliana i part de l'altra. Ma casa mateixa li la vàrem comprar a ell. Encara queden per ahí camps i cases de la seua propietat.

Ha sigut pallissa, magatzem de cebes... tot menys ermita.

La casa de Pauet i la de la tia Torra formen un conjunt monumental que algun dia vindrà l'O.N.U. o la UNESCO (de fora vindran que de casa fora ens faran) i les convertiran en patrimoni rural mundial.

Ja ho cantava el poeta fa molt de temps :

Ca Remei, ca la Torra i ca Pauet

són tres cases de L'Eliana

antigues com un castell

boniques com elles soles

de llauraors elianers.

Una té el sis coronat

del Marqués de casa Ramos

les altres toquen l'Ermita

recordant els carmelites.

Per una passa l'Encuentro

per les altres la Processó.

Què farem d'aquestes cases?

Que esdevinguen monument

Una dedicada a la pilota

les altres a la Mare de Déu.

S'ho mereixen tot estes cases

Ca Remei, La Torra i Pauet.

La casa del costat era de Marina i el tio Rajola. I per ahí vivia Canole.

Després Dolfet, que va fer durant tota la seua vida de xòfer de la fàbrica de borra. Anava tots els dies a Alcoi, on estava la central i la gent del poble li encomanava coses: uns, els homes li encarregaven paper Bambú, altres, peladilles...

Al cantó vivia Ricardo el Ceguet.

I en els quatre cantons sempre hi havia festa.

Em conten que el meu cosí Simó, que era un manitas, se les arreglava com sabia i podia per fabricar

quatre ninots i per Sant Josep plantava ací la falla, acompanyat de tots els xiquets del carrer i del poble.

Altres conten que hi havia una colla de dones liderades per la tia Lolín la Cabrereta, que feien la festa de les falles, amb l'ofrena a la Mare de Déu, la crema i tot, veges tu, alabat siga Déu.

Entre els quatre cantons, quan encara no s'estilaven les rotondes, els veïns d'este carrer muntaren una fonteta amb la Mare de Déu del Carme al mig.

Al cantó vivia Mansanera pare.

Al costat el Morrut, la tia Maria, que té una obra d'art en sa casa: un mosaic de la Mare de Déu del Carme. I al costat Encarnacioneta i Figueró o Figueretes.

Ara venen les escoles.

A l'escola de les xiques s'entrava des d'este carrer. Jo no recorde haver estat mai dintre. No sabia dir ni com era ni a què se semblava.

A l'escola dels xics s'entrava per un corredor.

Era una escola gran, amb rostària, una rebaixaeta suau per a poder vore tots al mestre o per a que ell ens poguera vore.

A esta escola passàvem després de la dels cagons, que estava en la Plaça del poble. Hi havia xiquets de totes les edats i maneres de ser i el mestre s'havia de fer de respectar i ensenyar-nos a llegir i les quatre regles.

Tenia una vara i de vegades un regle que utilitzava per a medir els xiquets que es portaven mal o que no els entrava la lliçó. Perquè, de tant en tant, ens feia anar d'un en un al seu costat a llegir o a mostrar-li la faena. Si tenies algun erro... llenya, si en tenies molts... més llenya i si no sabies res o no havies fet res... imagina-t'ho.

Don Vicent era el mestre. Venia de València tots els dies en tren.

Feia unes coses molt molt estranyes.

Quan tocava obrir la porta de l'escola, es passava hores tocant la clau que tenia al pany, acarontant-la, rodant-la i pegant-li mil voltes, fins que algun xiquet li deia algo i es despertava del seu nosequè.

Això mateix li passava amb la botella de llimonà.

Era una cosa de vore, que si no ho veus no t'ho creus.

La botella tenia un dispositiu per obrir-la a mà, agarrant-la per dalt de la gometa i la tanca de ferro fent palanca. Estava hores enganxat a eixa faena.

Com solia esmorzar a l'hora de l'esplai, quan els xiquets estaven en el pati i ell es quedava a soles, sí que disfrutava pegant-li voltes a la manivela.

Al cantó, cal tio Retor i la tia Amparito, que tenia una paqueteria.

L'altre cantó era ca la tia Carmen la Barbereta i el tio Ricardo.

Esta casa l'han fet servir d'escola, de Club de les Oronetes, d'assaig de la Banda...

Tornem al cantonet de la font on vivia Rosario la del Cajé, tia d'Eugenio.

I dalt vivia el tio Albors, una de les persones que m'ha fet patir més en esta vida.

Quan jo treballava en la Casa de Cultura, allà pels anys setanta, sent alcalde el tio Enrique, tenia de comptable al tio Pepe Albors.

Jo m'encarregava tots els mesos d'anar, quan acabava la faena, a cobrar la mensualitat dels treballadors, sobretot lo de Vicent Camisola i meu.

Pos no senyor. El tio Albors em feia passar les de San Amaro.

Anava jo a l'Ajuntament, preguntava per ell. Me quedava sentat o dret... i esperava. Ell sempre em deia "no hi ha diners". No és que la quantitat fóra molt alta, però venien molt bé eixos dinerets.

Fernando, des del seu despatx me mirava de reüll i em feia senyes com diguent-me no li faces cas, ves al tio Enrique. I l'Alcalde li pegava la bronca, mig en serio mig en broma, al tio Albors. I cobràvem. Aixina tots el mesos.

Al costat Generosa i Soca, verduleria.

I el tio Mestrillo i la tia Paquita.

Estos sí que han patit de veres. Lo demás són mariconades.

El tio Lluís va fer la carrera de mestre i quan arribà la guerra i passà lo que passà, el degradaren. Ja no seria mai més mestre, ara seria el mestrillo.

Persona humil, mai deia una paraula més alta que l'altra.

Com no el deixaven ensenyar en l'escola, es buscava la vida i muntava grups de teatre.

Es va fer colombaire a vore si aixina li deixaven alçar el cap.

El servei més gran que ell ha fet al poble és haver sigut alcalde. Una manera de demanar-li perdó o pagar-li tot el mal que li havien fet.

Va ser el primer alcalde de la democràcia, el primer alcalde socialista de L'Elia.

Sense ell el canvi de govern no sabem com haguera sigut...

Després ve ca Mona. No crec que li sàpia mal que li ho diga.

Enrique reuneix en la seua persona moltes celebracions.

Va ser el primer xiquet nascut a L'Eliana com a poble, el primer elianero de veritat; perquè els que vam nàixer abans hem d'aguantar allò de "nacido en La Puebla de Vallbona". Això passa cada vegada que has de traure la teua partida de naiximent, que l'has de demanar al jutjat de La Pobla.

No és que tingam res contra La Pobla i els poblanos, el que passa és que ens agradaria que feren una espècia d'enganyifa o el que fóra i diguera "nascut a L'Eliana". Què els costaria?

Enrique també ha sigut un dels millors jugadors, un dels millors defenses de l'equip de futbol de la S.D. L'Eliana.

Després de sa casa, ja venia l'horta, amb una sèquia que venia del xalet de Don Eliseo, creuava este carrer, seguia per darrere de cal tio Juanote i tirava cap a les escoles.

A l'altra banda estava la casa del tio Julian i la tia Carmen.

A continuació els tarongers del tio Secundino.

Després ca les Maedeuetes i el tio Pibra i la tia Pilar, que tenien el corral per esta part i vaques de llet.

Un dia estaven fent obra en sa casa. Davant, com de costum, havien fet una bassa de calç per a mesclar amb el material. Calç viva.

La meua germana Lolín, que era molt xicoteta, jugant jugant, caigué dins de la bassa. Això és el pitjor que li puga passar a una persona, i encara més a una xiqueta, per la carn tan tendra que tenen.

No sabem si va ser més ràpid caure o traure-la el tio Varisto, que estava per allí.

Lolín cridava, per com li cremava la cama. El tio Varisto li arrancà d'una manotà la calç que duia

apegà a la cama. No sabem si això va ser lo més correcte, però la veritat és que li deixà la cama neta de calç.

La cremà li va produir una ferida en tota la cuixa. Correguent la portaren a don Eliseo. Ell la curà i li salvà la cama, que la vida ja li l'havia salvat el tio Varisto.

Per on passava la sèquia hi havia un llavaor; millor dit, les dones havien col·locat unes pedres grans i aprofitaven per llavar.

Després, el tio Pepet el Beterano, home insigne del poble, sempre ha estat i està on fa falta. I la seua dona, la tia Puri, una de les persones més

El carrer de la fonteta

emprenedores i festeres del poble. Gràcies a ella i a gent com ella del carrer, es feien, es fan i es faran castells de focs artificials cada vegada que passe la processó pel carrer.

I el seu fill, Pepet el Beterano, o Puri, que de les dues maneres el coneguem. I la seua dona Lupe, Condesa, filla del tio Conde.

Gran aficionat a la música. Si passes per sa casa pots endur-te una sorpresa agradívola.

Jo me la vaig endur el dia que volia fer un recital de Beatles en l'escola.

Jo tenia cassettes amb moltes cançons del grup. Però no tenia cap disc.

No sé com va ser la cosa, que Puri es va enterar i em va convidar a sa casa. Ahí que vaig anar jo. A quin sant anava jo a imaginar-me que trobaria tot el que trobí: la col·lecció sencera de The Beatles, discos de vinil, les lletres de les cançons, la història del grup... i no me'n recorde quantes coses més.

M'isqué un recital, millor dit una audició, que aquells alumnes encara se'n recorden i a més d'un el vaig fer, amb l'ajuda del Beterano, aficionat a la bona música.

Després ve l'única casa del carrer amb el número coronat, el 18, cal Roget.

La casa del costat l'ha habitada molta gent: la tia Truca i el tio Miguel, Ramonet el Cucala i la tia Conxeta, que han abastit el poble de carbó, petroli, gas i tota mena de combustible per a la casa,

I Carmen la Tonta, que sentada en la mecedora, s'engrunçava i cantava:

Carmen la Tonta ven botifarres

a pesseta la lliura, totes cucaes.

Segur que això li ho cantaven, que ella es passava el dia jugant a soles amb les cartes.

Un fill de la tia Truca es matà en un carro. No sabem com va ser, si pujant o baixant, la qüestió és que es va clavar el ferro de davant del carro, eixe tan llarg, el que servia per enganxar la botija.

I les Mussoles i Pepet el de la Viuda...

Paco Coll Soler, membre del C.E.L. (Centre d'Estudis L'Eliana)

Cavalls i carros al meu poble

Sempre he tingut la curiositat d'entrar i conèixer el món dels cavalls i carros.

Des de xicotet, el meu pare, em contava que quan era jove anava amb el carro i l'aca a carregar materials per a la construcció i descarregar caixes de cebes, als molls de l'estació de L'Eliana.

Antigament al meu poble hi havia en quasi totes les cases un animal d'aquest tipus, i les cases eren vivendes típiques de la arquitectura rural valenciana, formada per planta baixa destinada a la vivenda i que estava centrada per un gran portaló assignat a l'entrada del carro i dalt es situava l'endana. Doncs s'utilitzava el carro per a les faenes típiques del camp, ja que tradicionalment fou l'agricultura i la ramaderia el sector productiu en que es basava l'economia en aquella época.

Quan arribava Pasqua eixien amb el carro, tota la quadrilla d'amics i amigues, a berenar. També em contava totes les peripècies que passava amb els seu rossins, especialment en "Careta", tenia una taca en forma d'estrela entre els ulls, doncs era la que més estimava.

A mon pare li agradava assistir també al "Tir i arrossegament" que s'organitzava al poble, prop del barranc, o en aquelles parcel·les que estaven inutilitzades, sempre per l'època de Sant Antoni. Jo també l'acompanyava quan era menut. Aquesta tradició, gràcies a Déu, tampoc s'ha perdut en l'actualitat i són els clavaris de Sant Antoni del Porquet els que ho fan possible.

He tingut la sort de conèixer a unes bellíssimes persones; "Marianet el picanyero" i els seu fill Pepe, molt arribats a la meua falla i que estimen tots dos el món dels cavalls, i ens han explicat amb paciència, al meu amic Vicent i a mi, l'art de vestir als cavalls i a enganxar-los al carro.

Va ser el dia de la nostra patrona "La Mare de Déu del Carme", d'enguany, quan Vicent el Rubio i jo s'acostarem a la quadra de sa casa, doncs, estava preparant als cavalls i el carro, per a l'enramà de murta de la processó. Es varem quedar meravellats d'aquesta faena.

A continuació vaig a descriure i a il·lustrar amb imatges pas a pas aquest ART D'APARELLAR UN TIR D'AQUES. QUE CONFORMEN L'ENGANXE DEL CAVALL AL CARRO

APARELLS QUE CONFORMEN L'ENGANXE DEL CAVALL AL CARRO

El cavall en el pessebre a la quadra

El presenta en cabeçada de quadra per
aparellar-la. La pentina.

Li netegen els cascos al cavall

El collaró vestit en
mosquiteres i tapa-coll

Collaró

Cavalls i carros al meu poble

Cabeçada i vara de carreter

Vestida en barbada de campanilles i tres asquetes.

Cabeçada posà.

Celló

Posant el celló i passant-lo al colleró

Manteta rinyonera

L'arretranca

Posant la manteta rinyonera i passant-li-la al celló

**Amb estos pasos el cavall ja està aparellat.
Ja està a punt d'enganxar.**

Corretjot

Barriguera de tirants

El corretjot es deixa damunt del celló pera enganxar l'aca i es passa la barriguera de barres i tirants.

Barriguera de barres penjant

Enganxant-lo

Ja enganxat

L'aca de davant

Per acoplar la segon aca a les gafes tenim:

Larreata de cadenes

Larreata de corda de cànem forrada de vedana en les anses ficades al francalet tipus carrabasseta junt a les anelles per a enganxar la tercera aca.

Enganxat a les cadenes

Enganxat al tir

Les tres aques enganxades a tir

Per acabar...

El pintat i el greixat dels cascos. A punt d'eixir al carrer

El carro...

El carro carregat amb murta, amb les dues rodes i barres. Varal i palanca de frenat i la barseta per a l'esmorzar.

Mos per a aguantar el carro sense l'animal.

Cavalls i carros al meu poble

El carro falcat. A les rodes es col·loca unes falques de fusta en una cadeneta.

Mecanisme del fre del carro en el varal.

Fanalet i cordes de cànem per a nugar la càrrega

Aparells de llaurar

Els carreters...

Manuel Ricart i Almenar es crida Marianet el picanyero, el nom propi del seu mestre què era son pare. Tota la vida domant aques cerrils. Gran enamorat de les aques de Navarra y Pamplona; lloc d'on les adquireix en les fires de l'anomenada capital: "Fira de Sant Fermí" "Fira de Sant Miquel" "Sant Fermí el Xico".

El 25 d'octubre a Tafalla (Pamplona), el 3 de desembre a Estella i el 13 del mateix mes a Zumárraga (Guipúzcoa) on compra les millors aques. Estes són les més preciades en la nostra Comunitat.

I el seu fill, Josep (Pepe) Ricart i Lluna, que ha après de son pare i del seu iaio esta gran afició.

I Josep Valls, (Garrofeta) un gran amic de la casa i d'esta gran afició que hui en dia es un luxe i antigament era una necessitat per a poder viure.

EL CONJUNT DE CAVALLS I CARRO FENT L'ENRRAMÀ DE MURTA EL DÍA DE LA MARE DE DÉU DEL CARME, 16 DE JULIOL DE 2003 A L'ELIANA

Rafael Desco, president i membre del C.E.L. (Centre d'Estudis L'Eliana)

El tir i arrossegament

El Tir i Arrossegament és una tradició purament valenciana que es desenvolupa al llarg de totes les comarques de la Comunitat Valenciana . El transport, ja fa molts anys, es feia amb carros i animals de tracció principalment, en aquestes terres en cavalls, en maxos i en rucs. Les taronges, l'arena, la llenya dels forns i tots els productes de l'agricultura eren portats amb aquestos animals. A L'Eliana, poble eminentment agrícola no fa massa anys, moltes cases tenien el seu animal de càrrega, amb els aparells corresponents i el corral amb la pallissa. Avui és l'afició, el gust de tindre un cavall

per muntar-lo o una aca per al tir, el que fa que aquestes bèsties continuen al nostre poble.

El Tir i Arrossegament es desenvolupa amb dos modalitats: el Tiraset (arrossegament), la més senzilla, l'aca arrossega un barquet de ferro (semblant als que utilitzaven a la terra d'arròs) amb la càrrega. I el tir amb carro, amb pista d'arena.

El Tiraset consta d'una pista de terra, normalment plana, de 40 metres de llargària per 4 d'ample, amb una bandera a la ratlla d'eixida, unes altres cada deu metres, tres en total enmig la pista, més la de la meta o punt d'acabada. És preceptible, tant en tiraset com en tir amb carro, fer una parada en cadascuna de les banderes d'en mig la pista. L'àrbitre de pista indica la validesa de la parada passant a la següent bandera, la parada és vàlida des del colleró de l'aca fins tot el barquet o carro de tir, en el cas de no parar queda desqualificat, en el carro de dos o més animals, la parada es compta des del

colleró de l'aca de barres, en carro, o l'aca que va a continuació del barquet.

Quan la pista de competició és d'arena, en la ratlla d'eixida hi ha una pujada, que dificulta aplegar a la primera bandera i una baixada cap a la fi de la pista, fent més fàcil l'acabament de la prova. De vegades en cada bandera posen una biga o revoltó de fusta que el carro ha de superar.

Perfil d'una pista d'arena.

Els jutges, per regla general, són: l'àrbitre de pista, l'àrbitre de taula i l'organització (control de la càrrega, del recinte, ...).

El guanyador de cada prova és el que tarda menys temps en passar correctament la pista o el que més metres ha recorregut, si ningú la passada totalment. L'àrbitre de pista marca amb una bandera complementària el recorregut fet per cada cavalleria, en el cas de no aplegar a la meta.

Les normes de cada concurs solen posar-les l'organització, però generalment el barquet o els carros (on es posa la càrrega) i la càrrega són de l'organització. Cada carreter portarà els seus aparells, cabassos (en cas de fer falta), corretges i tot l'utillatge necessari. En cas de trencar algun aparell el responsable sempre és el carreter, que una vegada començada la prova no pot ser ajudat per ningú a excepció de l'àrbitre, en cas contrari és desqualificat.

L'ordre d'eixida és de menor a major pes (d'eixa manera es facilita la càrrega del barquet o carro) dins de la mateixa categoria, i sol començar de la categoria inferior. L'organització es reserva la variació

Sant Antoni 2004

de les proves, per moltíssimes raons, i sempre sense perjudi dels participants, encara que una categoria es procura que s'acabe el mateix dia, sobretot pel transport dels animals forasters.

Tots els animals federats han de portar la corresponent cartilla federativa, on s'indica el nom, l'amo de la cavalleria i el seu pes reglamentari, en l'actualitat la pesada federativa té una durada d'un any. En cada concurs sol haver una pesada per a les cavalleries no federades, normalment del poble, per donar la possibilitat de participació a aquestes i poder augmentar l'afició, en aquest cas es resta el 3 % del seu pes, puix competir el mateix dia de la pesada fa que l'aca no estiga en les mateixes condicions que les federades, pesades temps enrera. El pes de l'animal és molt important, d'ell dependrà la càrrega a arrossegar.

La càrrega del barquet o del carro depèn de l'estat de la pista i de la dificultat o facilitat de les cavalleries en passar-la, augmentant o disminuint la càrrega al començament de cada categoria, s'intenta fer més atractiu el concurs, de manera que si ninguna cavalleria passa totalment la pista li resten pes, si la pista es passada amb massa facilitat li n'augmenten, sempre en la prova següent, ja que la proporció de la càrrega és la mateixa en cada categoria. El barquet o carro és el mateix per a tots, dins de la mateixa categoria, i la càrrega sol ser de 2 kg. per cadascú del pes en bàscula de cada cavalleria, l'augment o disminució va en quarts de kg.

Les categories varien, encara que sol haver una diferència de 100kg. entre elles: fins 250 kg., de 251 a 350, de 351 a 450, de 451 a 550 i de 551 kg. endavant, en el concurs d'una cavalleria. En les de dos i tres cavalleries hi ha més variació, marcades per l'organització.

Els detractors del Tir i Arrossegament es basen en el maltractament dels animals, tant fora com dins la pista de competició, és per això que en la majoria de concursos el límit de varades a l'aca és de 3, mentre l'aca està concursant, i dintre del recinte on es desenvolupen les proves, prohibit pegar; en altres concursos és lliure, el que fa que de vegades el bastó siga desmesurat. La Federació no controla aquest assumpte, i és que devem caminar a eliminar totalment la vara. Els propietaris d'animals de tir, hui, els tenen per afició, no per al treball, per tant hem d'eliminar eixa creu que encara tenen els carreters, "eres més malparlat que un carreter", el vocabulari i la vara han de refinar-se, pel bé d'aquest espectacle. No és comprensible com amb tot l'amor del món es cuida i es treballa a una aca durant mesos, per després maltractar-la sense mirament en uns segons. Són els mateixos carreters els que han de posar de la seua part per evitar-ho. El gust de veure l'esforç que fa un animal per arrossegar el barquet o el carro i la perícia del carreter sense paraules malsonants i sense pegar-li és molt per a que l'aficionat disfrute d'un gran espectacle, quan hi ha un bon treball en la pista l'aplaudiment del públic eix ràpidament.

A L'Eliana des de fa alguns anys han augmentat el nombre d'equins, les aques i els cavalls de munta i els de tir s'han multiplicat, alguns inclòs sol pel gust de tindre un burret o un maxet, sense més pretensions, sabent el que això comporta. La cura ha de ser constant, la neteja, el manescal, ferrar-los, traure'l de passeig... les despeses i el temps són importants. Alguns encara recorden quan en sa casa tenien aca, altres hem sospirat de menut per un poni, de major per un cavall i és que l'amor pels animals és una constant en moltes persones.

Sant Antoni 2004

Pista d'arena

Dites relacionades amb els animals

- 1) Animal bon menjador, per a tot treballador.
- 2) Animal maleït, més ben lluit.
- 3) Bèstia de comú, no és de ningú.
- 4) Bona pota i bona orella, senyal de bona bèstia.
- 5) Cadascú parla de la fira segons li va en ella.
- 6) Pota sense ferradura, fa mal i no dura.
- 7) Una al clau i cent a la ferradura.
- 8) Qui maltracte un animal, demostra mal natural.
- 9) A cavaller nou, cavall vell.
- 10) A cavaller vell, cavall nou.
- 11) Al cavall regalat, no li miris el dentat.
- 12) Amic i cavall, no els canses mai.
- 13) Cavall alabat, amaga alifac.
- 14) Déu et lliure de pedra, de boira i de cossa d'euga.
- 15) Fre d'or, no fa cavall millor.
- 16) L'euga ben cuidada, pel març aparellada.
- 17) La vista de l'amo engreixa el cavall.
- 18) N'hi ha molts que es tenen millor a taula que a cavall.
- 19) No hi ha bon cavall que no es torne rossí.
- 20) Pel maig el rossí es torna pollí.
- 21) Per un clau, es perd una ferradura; per una ferradura, un cavall; per un cavall, un cavaller.
- 22) Qui no treballa quan es pollí, treballa quan es rossí.
- 23) Qui té cavalls, té treballs.
- 24) Si vols conservar el teu cavall, no el faces córrer costa avall.
- 25) Si vols conservar ton cavall, tin-lo ben ferrat.
- 26) Un vell rossí, cal herba tendra.
- 27) Val més dir só, que arre.
- 28) A burra que crie, no li diguis arri.
- 29) A burro vell, albarda nova.
- 30) A l'ase i al mul, la càrrega al cul.
- 31) A l'ase tossut, tant és dir-li arre com só.
- 32) Al burro vell, poc verd.
- 33) Al ruc que no vol sella, dona-li bast.
- 34) Alaba't ruc, que a vendre et duc.
- 35) Amor d'ase, coça i mossegada.
- 36) Ase garroner, no val quarto ni diner.
- 37) Ase mohí, o molt dolent o molt fi.
- 38) Ase vell, carregat de vicis.
- 39) Ase vell, més matadures que pell.
- 40) Burro d'or no té orelles.
- 41) Burro vell, tot són coces.
- 42) Cada ase s'enamora del seu bram.
- 43) Cal estacar l'ase on l'amo vol.
- 44) Com els burros molls, que en veure la càrrega ja suen.
- 45) Com més brama l'ase, més camina.

- 46) Delicat com l'ungla d'ase.
- 47) El greix d'ase és el més car.
- 48) El ruc brama, palla vol.
- 49) El ruc porta picarol i la somera també el vol.
- 50) Estem fotuts si les burres no fan rucs.
- 51) Fa de mal xiular si l'ase no vol beure.
- 52) Ha de valer molt poc l'ase, que no pot estrenar albarda.
- 53) Ja pots xiular si l'ase no vol beure.
- 54) La llet de burra a la nit, al malalt estava el pit.
- 55) Merda d'ase no fa pudor.
- 56) Qui diu mal de l'ase, el compre.
- 57) Qui es fill d'ase, una hora al dia brama.
- 58) Qui va neixer ase no pot morir ruc.
- 59) Ruc de somera vella i vedell de vaca jove.
- 60) Bé lligava la mula i la lligava per la cua.
- 61) Déu ens guard de mula que fa hiç.
- 62) El matxo del mig és el que rebat les garrotades.
- 63) El matxo mans, mata el seu amo.
- 64) El temps fa com la mula, no recula.
- 65) El trot de la mula tot el dia dura.
- 66) Mula boja, no es fa vella.
- 67) Mula guita, de tothom sospita.
- 68) Mula guita, vent-la prest!
- 69) Mula mohina, o molt falsa o molt fina.
- 70) Mula que no veu civada, la sella la té matada.
- 71) Pel juliol les mules al redol.
- 72) Pel anar a Roma, ni bossa buida, ni mula coixa.
- 73) Per un punt es perd una mula.
- 74) Qui carro unta, el matxo ajuda.
- 75) Qui munte la mula, que la ferre.
- 76) Res més maliciós que un matxo roig.
- 77) Si vols mula sense vici, vés a peu.
- 78) Tens més malícia que un matxo roig.
- 79) Negre forment ne dona blancha pasta ne l'ase ranch és animal corrent Ausies March.
- 80) Per manso que sigui el gos , si el trepitgen, és rabiós.
- 81) Llops amb llops, no es mosseguen. Els politics em venen al cap.
- 82) Guineu que dorm, no menja gallina.
- 83) Tot bon cavall ensopega.
- 84) Juliol, les eugues a l'era i els bous al sol.
- 85) Els rucs semopre tiren còsses.
- 86) Mentre hi haurà burros, hi haurà qui anirà a cavall.
- 87) En aquest món de mones, hi ha més bèsties que persones.
- 88) D'homes és errar. De bèsties, perseverar.
- 89) Bona pota i bona orella, senyal de bona bèstia.
- 90) És el més dolent dels mals, el tractar amb animals.

LA COMISSIÓ AGRAEIX
A TOTES LES FIRMES ANUNCIANTS
LA SEUA COL.LABORACIÓ
QUE HA FET POSSIBLE
L'EDICIÓ D'ESTE LLIBRET

MOLTES GRÀCIES

